

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55 (VERVOLG)

THEMA: IK GELOOF: DE GEMEENSCHAP DER HEILIGEN

1. DEELGENOTEN

2. REISGENOTEN

Het is al weer even geleden dat wij het begin van deze vraag en antwoord met elkaar hebben overdacht. En, voorzover ik mij herinner, zijn wij gekomen tot: "Eerstelijk dat de gelovigen allen en een ieder als lidmaten aan de Heere Christus gemeenschap hebben". Daar ging het dus om het deelgenoot zijn van de gemeente als gemeenschap, vergadering der gelovigen, èn een ieder, persoonlijk. Omdat wij dat allen persoonlijk nodig hebben, te weten, door het allerheiligst geloof, dat wij deel mogen hebben aan de Heere Jezus Christus.

Nu, daar wilde ik de draad weer opnemen, en u nog even daaraan herinneren: Dat in het woord van God dat gemeenschappelijke, 'allen en een ieder', dat 'allen' zo sterk de nadruk krijgt. Niet zo zeer in de vorm van 'algemeen', alle mensen die er zijn, maar je merkt in de Schrift dat de Heere en de profeten altijd spreken over gemeenschap. Over een volk, over een kerk.

Nu is het gevaar natuurlijk wel aanwezig dat een mens schuil gaat achter een kerk, een naam of in een massa. Maar aan de andere kant is er ook het grote gevaar dat wij zo op onszelf gericht zijn, en er geen erg in hebben dat de Heere een grote schare, een gemeente zal zalig maken en de zaligheid zal schenken. Dat wij het samen deelachtig mogen zijn, dat is de gemeenschap aan Hem.

Dat is toch wel heel belangrijk, want over het algemeen kun je zeggen dat wij sterk individualistisch denken en leven. Ik denk dat dat ook een gevolg is - of denken, ik geloof dat zeer zeker - van de zondeval. Door de zondeval is de mens zo sterk op zichzelf gericht geworden, dat het hem onmogelijk is - ik heb daar de vorige keer het

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55 (VERVOLG)

één en ander over gezegd - om gemeenschap te oefenen met God. En ook onmogelijk om gemeenschap te oefenen met de naaste.

En toch zijn wij oorspronkelijk zo bedoeld. Niet dat de mens zijn eigen kleur, zijn eigen wezen, zijn eigen natuur op zou moeten heffen, dat dat niet meer zou bestaan, zo is het niet. Zo is het zelfs in de gemeenschap van het huwelijk niet. Maar wel, dat er met alles wat we zijn, gedeeld wordt, de gemeenschap beoefend wordt met de ander. En dat dat samen als het ware de mensheid uitmaakt, en in het bijzonder Gods kerk vorm geeft.

En daarom is de kerk ook zo belangrijk als samenvergadering van heiligen. We hebben al gehoord wat dat betekent, dat 'heiligen', dus daar ga ik nu niet verder op in.

Dat is zo heel belangrijk, want het leven is al ontzettend gejaagd, en persoonlijk individueel gekleurd. We hebben het met zijn allen, ieder voor zich, druk met allerlei dingen. En dat wordt ook door alles meegebracht, dat is zo gek. Vroeger hoorde je dan - het zal ook wel een beetje gekleurd zijn denk ik, dat beeld van vroeger - dat er lange werktijden waren. En dat er avonden waren dat men gezellig rond de tafel wat zat te doen. Iets klaar maken voor de week of voor de inmaak. Dat men dat samen deed, appeltjes schillen om te drogen. Dat kan ik mij uit mijn vroege jeugd nog wel herinneren. Maar al die dingen lijken wel een heel eind weg te zijn. Gelukkig niet helemaal, maar toch wel een heel eind. En als daar dan nog anderen bij betrokken moeten worden, wordt het nog moeilijker. Want dat betekent van die enkele keer dat je misschien vrij bent, of wel thuis bent, dat je dan weer weg zou gaan. Vandaar dat het wat dat betreft ook wel arm geworden is zou je zeggen. En nogmaals, ik zeg dat onder voorbehoud. Want ik denk dat wij over het verleden toch altijd op een gekleurde manier denken, en dat dat in werkelijkheid vaak ook heel anders was. Want dan weet ik nog heel goed, ook weer uit mijn kindertijd, als vader thuiskwam, moe van het werk, en we hadden gegeten - en eigenlijk aten wij al eerst, want vader at dan warm, zo noemden we dat - en na het eten zag je vader wegdommelen achter de krant van moeheid. En dan was er ook niet zoveel animo om nog veel spelletjes te doen, enzovoorts. Dus het zal best een beetje gekleurd zijn.

Maar toch, ik zeg dit alleen maar daarom, omdat de kerk als vergadering, gemeenschap, zo ontzettend belangrijk is.

Ik kom er op terug dat dat andere natuurlijk ook belangrijk is. Maar als het ene wegvalt voor een deel, en het andere valt weg, dan heb je niets meer.

Nu is er - tenminste, ik hoop dat je dat ook zo aanvoelt - dat er in de kerk in ieder geval iets mag zijn van de gemeenschap der heiligen. Voor mij persoonlijk is dat zeker zo, in het samenzijn van de gemeente. Dan kun je zeggen: "Ja, de preek". Nu ja, de preek dat is toch ook iets waarin de gemeente geconfronteerd wordt met het woord van God. De Spijze die blijft tot in eeuwigheid. Maar je hebt toch ook het samen zingen van de psalmen van David. Wat kan daar dan merkbaar en voelbaar ook, een stukje gemeenschap zijn.

Terecht maakte onlangs een catechisant de opmerking dat dat vaak ook níet het geval is. Hij wilde daarmee zeggen: De één houdt zijn mond dicht met zingen, een ander zit maar een beetje te mompelen. Nu gaat het even niet om het mooie, het gaat om het méédoen. En zo werden er een paar opmerkingen gemaakt over het zingen. Ik wil niet in één of ander formalisme of wat ook vervallen, maar ik heb daarin wel gezegd: Dat klinkt mij niet vreemd in de oren. Want wat is het aangenaam als er werkelijk van harte

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55 (VERVOLG)

gezongen wordt, dan komt dat ook uit. En wat is het groot dan als je merkt:

'Laat de keel zich paren,
met de klank der snaren.'

Wat is het Woord daar ook vol van. En dan hoop ik ook dat daar ook iets van de gemeenschap in de kerk in uit mag komen. Dat dat ook merkbaar is.

Ik zei straks, dat van die gemeenschap onderling, - daar kom ik straks nog op - wat is het belangrijk als de kerk als die gemeenschap aan de Heere Christus. Als dat toch in ieder geval ervaren mag worden, want dat is de basis. Als er geen gemeenschap is met Christus, dan is er niet die voedende Bron naar elkaar. Het lijkt soms of er in de wereld sprake is van eenheid-zijn, maar daar vergis je je deerlijk in, echt waar. Ik zou met tientallen voorbeelden duidelijk kunnen maken hoe keihard het leven is, ook maatschappelijk. Hoe mensen op een akelig nare manier behandeld worden als er wat is, of als ze niet mee kunnen of wat dan ook. Dat is heel erg. Maar nu is Christus Degene die mensen kinderen, allemaal individualisten die misschien als het erop aankomt even roepen: "Eendracht maakt macht!" Maar die als het puntje bij het paaltje komt elkaar toch laten vallen.

Nu is Christus gekomen om van die individualisten, die mensen die alleen maar om zichzelf denken, met Zichzelf te verzoenen door Zijn dood! En daarom kun je in het Evangelie zo sterk merken dat Jezus Christus de gemeenschap zocht. Niet alleen met de Vader, maar ook met Zijn discipelen en met anderen. Dat mogen we gerust ook daarbij betrekken als Hij zegt: "Ik heb grotelijks begeerd dit Avondmaal met U te eten, eer dat Ik lijde".

Je kunt merken dat de Heere Jezus, niet op een verkeerde manier, zoals mensen vaak zo vreselijk overdreven kunnen doen, maar dat er in Zijn omgang met Zijn discipelen en met andere mensen iets was dat telkens weer aanstuurt op die herkenning. Herkennen wie Hij is en wat Hij voor ze wilde zijn. En Dat Hij ook telkens als er van die hoogst persoonlijke uitingen komen van: 'ik', dat de Heere dat telkens afsnijdt en zegt: "Nee, zo moet het onder jullie niet zijn. Zo is het in de wereld, zo gaat het met de machthebbers van deze wereld. Die staan echt in het middelpunt, die hebben de eer. Dat zijn de mensen met de kring om zich heen van vleiers misschien, en weet ik wat voor geesten. Maar zo is het bij jullie niet. Jullie hoeven niemand je vader te noemen - geestelijk - want Eén is je Vader. Jullie zijn broeders van hetzelfde huis. En zo behoort je met elkaar om te gaan".

Nu voel je wel aan, als er nu geen gemeenschap is, geen deelgenootschap aan de Heere Christus, waar blijf je dan? Wij moeten het paard niet achter de wagen spannen. We moeten niet zeggen: "Tjonge jonge, wat leven we toch ver van elkaar vandaan, we moeten eerst eens proberen wat dichterbij elkaar te komen". Dat houdt geen stand, echt waar, dat zie je.

Je ziet het op straat, in je buurtje, je ziet het gewoon weer vergaan. Het begint hóóg op, mensen nodigen elkaar uit en zitten gezellig te barbecuen in de tuin. Je ziet ze over en weer lopen met schaaltes en met dit en dat. En op een gegeven moment dan komt er weer een kink in de kabel, en het is weer voorbij.

Maar zo gaat het in de kerk ook, als het van óns afhangt. De ene voedingsbron alleen is de Heere Christus. Die kan dat maken. Daar vloeit het uit voort. En dán is er een punt

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55 (VERVOLG)

waarop we elkaar aan mogen spreken. Niet omdat wij zulke goede mensen zijn, maar als we iets van de Heere Jezus Christus geleerd mogen hebben, dan is dát hetgene waar we elkaar op mogen aanspreken. Omdat we dan dáárin deelgenoten mogen zijn van die Zaligmaker, en van wat Hij heeft verworven. En dat gaat nu zo moeizaam en vaak pijnlijk.

Waarom? Het is ons niet eigen om elkaar de hand te geven en om nu eens niet te praten over verschillen of weet ik wat. Of over allerlei bijkomstige dingen. Maar om nu samen te roepen: "Dat de Koning leve!" En daar wordt je blij mee. Dat is echt blijdschap als je zo met elkaar mag zijn. En we mogen zó bij het Woord, bij het heilig Evangelie verkeren. In de verwondering en in de hoogachting van wat de Heere Jezus Christus is en wat Hij verworven heeft. Dan valt alles weg.

Maar om daar nu te komen. Dan zitten wij over van alles en nog wat te praten. En problemen. Goed, die zijn er. Belangrijke en minder belangrijke dingen. Je voelt de scherpe kantjes. De één distantieert zich hier van, de ander daar van, verbindt daar meestal ook iets aan. In de vorm van: Ja, ik heb altijd mijn twijfels gehad, ik heb altijd zus of zo. Zo zijn we dan bezig met elkaar. Maar wat is het groot als dat nu eens niet aan de orde komt. Als dat nu eens niet de hoogste plaats inneemt, maar de Heere Christus. Dat Hij naar arme mensenkinderen heeft omgezien, en dat we dat nu in de beleving ook echt geloven. Dat wij niet omgezien hebben naar Hem die naar ons wilde zien.

Dus eigenlijk is de kerk zou je zeggen - Christus, Evangelie - de kiemcel waar alles uit voort moet komen. En als dat er niet is, dan heb je aan de rest ook niet zo veel. Ik zei: Dat gaat nu zo moeizaam. Waarom? Omdat wij zulke geboren individualisten zijn. De één meer als de ander. Maar ook al zijn we dan gezelligheidsmensen, dan zijn we nog vaak individualisten.

Maar omdat dat zo ontzettend moeilijk is, tegen onze gevallen, verzondigde natuur in, die altijd en altijd blijft steken in de cirkel van onszelf, is het zo'n werk van de Heilige Geest. Daarom moet je ook het kleine achten, daar moet je groot op zien. Want dat hoort ook bij de gemeenschap. Dat als er iets zichtbaar wordt, dat je daar dan ook blij mee bent. En niet al die dingetjes oprakelt die dan niet goed waren. Want je moet niet vergeten, het kleinste wat uit Christus voortvloeit dat is groot. Dat is te bewonderen. En alles wat van ons is gaat voorbij.

Nu staat er hier: "Als lidmaten van de Heere Christus, deelgenoten dus, aan al Zijn schatten en gaven gemeenschap hebben". Daar ga ik nu niet te ver op in, dat komt door de hele Catechismus aan de orde. Die schatten en gaven is alles wat Hij verworven heeft. Het gaat dus over de Persoon, de Heere Jezus Christus, en alles wat Hij verworven heeft. Vergeving van zonde; gerechtigheid; eeuwig leven; een heerlijkheid; een erfenis die Hij beloofd heeft, die bewaard wordt in de hemelen; Hij is ons van God geschonken tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligheid, tot een volkomen verlossing. HIJ IS ALLES! Grote schatten zijn in Hem geopenbaard.

Hij geeft ook gaven. De één deze gave, de ander een andere gave. De één heeft de gave van het gebed, een ander munt uit in de gave van de onderscheiding der geesten, die doorziet iets. Die is machtig in het beproeven van de geesten, of ze uit God zijn. En zo heeft iedereen zijn eigen gave van de Heere Jezus gekregen, geschonken. Omdat

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55 (VERVOLG)

Hij de kern is van alles.

Dat is dus het deelgenootschap. Die hele kerk wordt hier voorgesteld als, hoofd voor hoofd, arme mensen. Samen een soort derde wereld. En nu heeft die gemeenschap deel, die leeft uit Zijn gaven. Uit Zijn persoon, uit Zijn gaven, uit Zijn schatten. Uit alles wat Hij uitdeelt, menigvuldig.

Dan komen we nog even op het laatste stuk terug. Daar had ik 'reisgenoten' boven geschreven.

"Ten andere, dat elk zich moet schuldig weten zijn gaven ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewillig en met vreugde aan te wenden."

Dat is nogal wat. Het is al een heel stuk gewonnen als we het er mee eens zijn, waar dit mee begint. Dat elk zich moet schuldig weten. Nu moet je eens letten op die wijsheid van de Catechismus. Die Catechismus gaat er niet vanuit dat iedereen natúúrlijk, omdat hij christelijk is of naar de kerk gaat alles doet, en meedeelt van zijn gaven die hij gehad heeft, aan de medemens of aan zijn medebroeder of -zuster. Nee, hij begint eigenlijk in de praktijk, dat elk zich moet schuldig weten. Want het liefst willen we dat eerst onder de tafel werken.

"Kaïn, waar is jouw broer?"

"Ben ik mijn broeders hoeder? Daar voel ik me niet verantwoordelijk voor. Daar voel ik me ook niet toe geroepen, om voor mijn broer te zorgen. Of om te weten waar hij is".

Daar heb je nu die boze natuur. Daar heb je nu de zonde in een gewaad van dat het er op lijkt dat hij in alle eerlijkheid zegt: "Nou nog mooier, ik ben toch niet mijn broeders hoeder? Hij kan toch wel voor zichzelf zorgen? Het is toch geen klein kind meer?"

"Ten andere, dat elk zich moet schuldig wéten". Je voelt het misschien niet altijd. Nee, zeker niet. Maar wéét je het nu ook, dat jij wél je broeders hoeder bent? En dat je jezelf daar niet mee af kunt maken in de zin van: Nu ja, dat doet de grote Herder der schapen, dát is de broeders hoeder. Inderdaad, dat is Hij zeker. Maar er staat hier zo echt: Ten ándere! Het is net alsof hij van die grote persoon, Jezus Christus en al die rijkdommen en schatten die in Hem zijn, en door Hem zijn, dat hij nu even de Catechisatie rondkijkt en zegt: "Nu wil ik ook nog wat tegen jullie zeggen. Voelen jullie je nu schuldig, of weten jullie je nu schuldig? Omdat de Heere dat gezegd heeft. Omdat de Heere gesproken heeft over de liefde tot de naaste? Omdat de Heere gezegd heeft door Zijn knechten: Neemt elkander aan, zoals Christus ook u aangenomen heeft en Zichzelf heeft overgegeven? Weet je je nu schuldig?"

Ik bedoel: Weet de Heere ervan? Want je kunt tegen elkaar wel zeggen, zo heel oppervlakkig: "Ik voel wel, we komen toch veel te kort in die gemeenschap met elkaar". Dat kun je wel zeggen, maar als de Heere het niet weet, dan is het niet echt. Maar als de Heere het nu weet? Het kan zo zijn dat je zegt: "Trouwe Heere, ik ben zo'n vreselijk liefdeloos schepsel. Ik ben zo hard, zo ongevoelig, ik ben niet in staat tot gemeenschap. Ik heb het verloren, alstublieft geef me dat. Geef mij toch iets van die liefde die uit U is". En de Heere hoort het. En al is het een weg van schade en schande, een weg waarin we altijd weer voor de Heere belijden: "Verzoen de zware schuld", toch is de Heere, de Geest van Christus er mee bezig. Dat is nodig.

Volg nu asjeblijft niet een soort ideaal idee, in de zin van: Het moet zo of zo zijn. Volg nu alleen maar dat spoor van de Heilige Geest. Dan merk je dat Jakobus schrijft over

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55 (VERVOLG)

'krijgen en vechterijen onder u'. Ik heb toen eens gezegd, eigenlijk staat er, moord! Dat is toch wel schandelijk? Ja, dat is zeker schandelijk, maar dat zit er in. Het heeft ook weinig zin, geliefde gemeente, om zo'n prachtige utopie uit te beelden, zo'n gedachtenspinsel van: O wat mooi, o wat prachtig, o wat een liefde. Let op hoe de Heilige Geest als het ware moeizaam Zijn weg gaat. Om zulke eigenbelang-hebbers, albedervers terug te trekken en om ze bij elkaar te brengen. Daarom dat ernstige woord: Heeft de Geest van Christus die in u woont, heeft Die lust tot nijdigheid? Is het een vrucht van de Heilige Geest om zo met elkaar om te gaan, in nijd en twist? Het is alsof Jakobus zeggen wil: Vul het zelf maar aan. Wéét je jezelf nu schuldig voor het aangezicht van de Heere? en van de naaste! Kijk, dat is een stukje van de praktijk van het leven.

Een stukje van de praktijk van het leven is dit: Het is niet zo, maar de Heilige Geest is bezig om het zo te doen worden, zoals Hij het wil. Totdat wij in de voorgestelde volkomenheid, na dit leven, zullen mogen komen. Dan is alles goed. Maar hier op aarde kun je in theorie een heel mooi verhaal houden, hoe de gemeente is en hoe de gemeente moet zijn, maar je moet bij de praktijk blijven. En dan merk je, het hele Nieuwe Testament is er vol van: Jongens stop! Zo niet doorgaan, wat is dat voor een partijzucht? Wat is dat, de één boven de ander stellen, en ondertussen laat je de zonde maar begaan, of de zondaren. Wat is dat allemaal? En elke keer kom je het tegen, die moeizame strijd.

Daarom ben ik ook altijd zo voorzichtig als het gaat over wat is nu waar, en wat is nu niet waar. Daar moet je zo voorzichtig mee zijn. Want het is juist de kerk die deze vermaning zo hard nodig heeft. Want die kerk is niet anders dan al die mensen die allemaal maar voor zichzelf bezig zijn, op heel de wereld. Al die mensen die er miljoenen voor over hebben om zelf aan de top te staan. Om zelf beroemd te zijn, zelf macht te kunnen uitoefenen. Wij zijn niet anders! Maar God wil dat wij anders gaan doen. God geeft als het ware een tegenkracht in die Heilige Geest, die Geest van Christus. En dat is nu het ongelooflijke, dat er toch iets zichtbaar mag worden van die genade.

Elk moet zich schuldig weten.

Niet alleen voor God. U voelt, ik heb die gedachte eraan verbonden, maar dat is de bedoeling, we moeten bij elkaar ook in de schuld staan. Begrijp je dat, wat dat betekent? Ik heb de vorige keer gezegd, hoe sommige mensen altijd bezig zijn om - of misschien heb ik het bij een andere gelegenheid gezegd, dat doet er even niet toe - de feilen, de fouten, de verkeerde dingen naar voren te brengen. Je hoort ze nooit eens positief. Er deugt niets van. Er is geen liefde, niet dit en niet dat. Maar - dat zeg ik even stiekem - ze zijn zo dom dat ze niet begrijpen dat als jij jezelf zo liefdeloos opstelt, dat je dan ook geen liefde hoeft te verwachten.

Er staat: "Dat elk zich moet schuldig weten". Er staat niet: Dat elk een ander de schuld moet geven. "Hij zegt nooit wat, hij nodigt mij nooit uit". Dat staat er niet. Het gaat over mij en over u. Als iedereen daar nu eens bij betrokken zou worden, dat zou op zichzelf al een grote zegen zijn in de gemeente: Dat elk zich moet schuldig weten. Niet dat elk gaat beschuldigen. Nee, maar dat elk in de schuld staat bij elkaar, ik! Voel je, dan heb je andere Geest.

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55 (VERVOLG)

Mensen die altijd maar klagen en zitten te foeteren, altijd maar de negatieve dingen zitten op te halen, begrijpen dat niet. Dat ze eigenlijk met hun eigen naamkaartje lopen te strooien. Omdat ze zich niet schuldig weten. En nu gaat het van de bovenste plank. Zwaar beledigd over een ander. Zwaar beledigd, omdat ik niet genoeg aandacht of zorg krijg. Nu, dat krijg je dan ook niet. Want in dat standpunt is niet de gemeenschap, is niet de liefde, maar is het ons eigen Goddeloze ik, wat niet genoeg geëerd wordt. En dan zitten wij de zaak te testen als het ware, om eens kijken of er nog wat liefde is, kijken of dit en dat. En als per ongeluk dan iemand iets vergeten is of weet ik wat. Nu is vergeten natuurlijk niet iets van de liefde, maar goed, zoveel liefde hebben we niet van onszelf. Maar ik bedoel maar, dan krijg je gelijk: Boem! er overheen dan die bitterheid, die woede. Is dat gemeenschap? Is dat nu jezelf schuldig weten aan de naaste? Nee, dat is het niet.

Daarom, "dat elk zich moet schuldig weten zijn gaven ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewillig en met vreugde aan te wenden".

Nu moet je hier in de eerste plaats wel even denken aan de gaven die de Heere aan Zijn kinderen geeft, geestelijk. Je hoeft het andere er niet buiten te sluiten, dat lees je ook in de Schrift. Dat de apostel ook wel over geld en over tijdelijke dingen durft te spreken als hij de gemeente opwekt. Maar het is niet de hoofdzaak. Daar heb je het weer, dat andere is altijd eerst.

"Elk moet zich schuldig weten zijn gaven ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewillig en met vreugde aan te wenden." Wat is dat dan? Nu, ik weet niet welke gave de Heere u gegeven heeft. Je moet niet zeggen: Ik heb helemaal geen gave gekregen. Er staat dat Hij opgevaren is in de hoogte, de gevangenis gevankelijk heeft gevoerd, dat Hij gaven genomen heeft om uit te delen de mensenkinderen, ja ook de wederhorigen, om bij Hem te wonen, o Heere God. Dat zijn gaven.

Misschien heb je de gave van het geloof. Dan kun je zeggen: Dat heeft ieder kind van God. Die krijgt de gave van het geloof. Ja, maar misschien is het bij jou wat duidelijker, wat sterker.

Hoe moet je dat dan aanwenden? Nu, niet om een ongelovige Thomas op zijn hersens te slaan vanuit een verkeerde gezichtshoek. Maar om hem toe te roepen uit liefde: Wees niet ongelovig, maar gelovig. Wat kan dat groot zijn. Kijk, als die ander het niet meent, die twijfelende broeder, als het niet echt is, dan wordt hij boos. Dan gaat hij zeggen: Hou jij je mond maar, jij denkt er maar makkelijk over, jij hebt het altijd, dit en dat, zus en zo. Dat is weer niet gemeenschap. Als het eerlijk is dan praat je zo niet. Dan ben je gewoon blij, dan zeg je: Joh, ik ben blij, ik ben er van opgeknapt dat jij dat zei. Soms maar een paar woorden. Dat is een heel reëel iets als je bij elkaar komt en er mag iemand vanuit het geloof iets zeggen. Dat kan God zo gebruiken dat de moed stijgt, de thermometer stijgt. En als je weg gaat, dat je dan weer verblijd weg mag gaan. Ook degene die het heeft mogen zeggen. Die heeft er zelf ook wat aan.

Goed, dat is een gave van God. Die moet je niet onwillig, maar gewillig en met vreugde aanwenden. Niet van: Snap je het nu niet, en dit en dat. Nee, het geloof is geen rekensommetje. Het geloof is ook iets van een levenshouding zou ik haast zeggen. Het is de Heilige Geest Die het op God waagt, op Christus waagt en het betrouwen op hem stelt.

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55 (VERVOLG)

Nu, dan is er een ander. Die is buiten zijn boekje gegaan, hij heeft kwaad gedaan. Nu neem ik aan dat een ieder die gelooft ook zondaar voor God mocht worden, bij aan- en bij voortgang. Maar zijn blik kan toch beperkt zijn. Zodat hij eigenlijk als hij ergens mee geconfronteerd wordt, dan slaat hij dicht: "Dat kan ik niet begrijpen. Ik kan niet begrijpen dat zoiets kan gebeuren. Dat hij of zij zoiets, tjonge jonge". Je kunt het niet aan, je weet er geen raad mee.

Maar nu is er één, die heeft een gave gekregen van God - ik noem het ook maar een gave - om diep en diep te blikken in Adams diepe val, voor zichzelf persoonlijk, proef-ondervindelijk. Al heeft hij het in de uitleving niet zo bont gemaakt misschien, dat de Heere hem bewaard heeft, maar dat hij nu werkelijk kan zeggen: "Heere, er is op de hele wereld niet zo'n doortrapt schepsel als ik".

Stel voor, die ontdekking kan de Heere geven. Nu komt die man, of die vrouw, bij diegene die ver buiten de weg is gegaan. Die in het kwaad gevallen is, die daar zit. Díé zegt al niets meer tegen hem, en díé al niet. Maar nu komt er één een woord ter rechter tijd spreken: "Broeder, luister nu eens. Jij hebt toch beleden dat het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden?"

"Ja, maar ik heb nog nooit gehoord van die zonde, dat dat vergeven kan worden. Het kan nooit meer goed komen". En het kan erg zijn! Het moet geen huichelpraatje zijn, dat je het niet meent, dat je het eigenlijk niet zo erg vind. Dat je het alleen maar erg vind omdat je eigen ik van zijn eer beroofd is. Als dat het is kun je maar beter niets zeggen. Maar als het nu waar is, en zo iemand zit dan te spreken, als hij nog wat zegt, wat is het dan groot als er één bij is die mag zeggen: "Joh, ik kan je begrijpen". En die gaat uit het Woord aantonen dat het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, ook écht reinigt van alle zonden. En als er dan écht verdriet en droefenis is en je bent aan het eind van zo'n gesprek, en je mag dan samen bidden om vergeving. En je mag elkaar ook zeggen dat die vergeving er IS! En je mag dan ook misschien nog zeggen: "Broeder of zuster, misschien wil de Heere het gebruiken, zelfs dit kwaad, dat anderen moed mogen scheppen uit jouw behoudenis. En dat je de zondaars Gods rechte wegen mag leren".

Wat een uitnemende gave. Die heeft iedereen niet. Je kunt het in het leven merken, kinderen van de Heere, die als er iets aan de hand is waar een ander van denkt: nou, en totaal over hun toeren zijn, totaal overhoop zijn en gewoon hun verstand zouden verliezen, en wat is het dan een genadige gave om met die knecht van de Heere te mogen zeggen: "Gods offers zijn een gans verbroken geest, door schuldbesef getroffen en verslagen".

Maar je moet het ook zeggen als het niet waar is. Als je voelt dat het niet waar is dan moet je je broeder of zuster niet afschrijven, maar wel zeggen: "Ik kan het niet begrijpen. God geve dat je het echt als schuld voor God mag erkennen". Dat mag je dan zeggen. "Want ik weet wel broeder of zuster, wij kunnen wel weten dat we een schuld hebben van de aarde tot de hemel toe, maar wij kunnen nog niet één minuutje werkelijk schuldenaar zijn. Om nu voor de Heere de witte vlag te hijsen. En om uit te roepen: Gena o God, gena, verschoon mij toch naar Uw barmhartigheden". Dat kunnen wij niet, maar daar mogen wij wel om vragen en op wijzen. Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God! Dat is nu ten nutte en tot zaligheid.

Je kunt zeggen: Ja, maar wij kunnen elkaar toch niet zalig maken? Nou? Dat weet ik wel, vanuit God gezien niet. Vanuit de eeuwigheid gezien niet. Maar vanuit de tijd? "Wat

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55 (VERVOLG)

weet jij vrouw of jij uw man zult zalig maken? Of jij man, dat jij de vrouw zult zalig maken?" En wat zegt Jakobus? "Wie een broeder van de dwaling van zijn weg bekeerd zal hebben, die heeft een ziel behouden van het verderf". Daar gaat hij heel ver in. Dat kan zo ver gaan dat je voor jezelf persoonlijk voelt, als die vrouw of die man, misschien je eigen man of vrouw, niet zalig wordt, is het mijn schuld.

En nu weet ik wel, je moet dat niet verkeerd opvatten, alsof wij iets kunnen, maar zó gaat nu de ontdekking in het hart van zondaren, dat ze zich schuldig voelen voor de Heere. Schuldig wéten voor de Heere. Elkaar in de weg staan. De zaligheid die toch het allerbelangrijkste is, de redding, de behoudenis, om daarbij in de weg te staan.

Mannen en vrouwen, dat is ook belangrijk. Want je moet eigenlijk in de kerk - ik heb het zo gezegd - begint Christus. Kerk - lichaam. We kunnen niet zeggen: We hebben elkaar niet nodig. Net als de apostel dat zo prachtig heeft geschreven: De hand kan niet zeggen: Ik hoor er niet bij want ik ben geen oog. Een oog kan niet zeggen: Ik hoor er niet bij want ik ben geen oor, en andersom. Alles is nodig. Je hebt sierlijke leden, maar je hebt ook minder sierlijke leden. Je hebt misschien wel mensen die wat dat betreft helemaal niet meekunnen in die zin: Dat ze zo weinig kennis hebben of inzicht in de dingen van de Heere, dat ze alleen maar wat zitten te mompelen, en alles ligt door elkaar. Maar vergeet niet dat de Heere zo'n broeder of zuster naast ons heeft gezet om ons te beproeven. Om eens te zien hoe wij nu doen. Of dat wij zeggen: "Die vent? O daar kun je niet mee praten, die stommerd heeft nergens verstand van". Of dat we hem in broederlijke liefde, niet uit de hoogte, maar werkelijk als een broeder of zuster beschouwen. Die alleen al weer een getuige van de Heere Jezus Christus is op dat plekje, en met die gave die God hém gegeven heeft. Misschien kan hij wel goed zijn mond houden en zwijgen. Dat kan ook heel wat zijn

Maar ik bedoel: Christus - gemeente, dat verspreidt zich dan ook in alle geledingen, mannen en vrouwen, kinderen, broertjes en zusjes. En nogmaals, ik wil geen fata morgana nahollen. Maar ik geloof dat het werk van Christus, door de Heilige Geest toch zichtbaar kan worden, en wordt!

Dat kan concreet betekenen dat jij ruziemaker met je broertje, of ruziemaker met je zusje, opeens terug gehouden wordt. Ik zeg niet dat je nooit ruzie meer zal maken, maar dat je je opeens schaamt. Dat je opeens naar je kamertje holt, de trap op, en dat je misschien stilletjes op je bed wat zit te huilen. Omdat het innerlijk gevoeld wordt, dat wil Hij niet. Dat dóét de Heere.

Wat is dat groot, om dan met vreugde dat aan te wenden. Je kunt op een bepaalde manier zo prikkelbaar met elkaar omgaan, zo kort, dat je als het ware vraagt om spanningen. Vraagt om ruzie, om een explosie. Dat is niet de weg. Dan kun je beter met elkaar een versje zingen, als het helemaal dreigt mis te gaan, dat kan een heel goed medicijn zijn, als dat je maar door gaat met het verkeerde.

Heb je soms ook wel eens een moment in je leven dat je het begrijpt? Begrijpen niet, maar dat je het voelt, gemeenschap met elkaar. Kerk, huisgezin, man en vrouw, en dat je zo ontzettend van je stuk raakt bij de ervaring dat het allemaal zo broos is. Zo iel, zo nietig. En dat je direct wel iets zou willen doen, maar je weet het geen gestalte te geven. En als je er wel een uitdrukking aan wilt geven, dan begrijpt de ander het soms niet op dat moment. Het kan een blik zijn, een kus. Het kan misschien wel een kleverig rolletje

CATECHISMUS ZONDAG 21 VRAAG 55 (VERVOLG)

drop zijn, of een pepermuntje. Of een eigen geplukt bloemetje. Maar dat je het als het ware ziet, voelt: O, wat is dat toch groot. Wat zal dat toch zijn in de eeuwigheid, die volmaakte gemeenschap met God en met de naaste. Met al Zijn kinderen, al Zijn volk.

Die man die ging sterven voelde dat. Hij zei: Ik ga naar die plaats waar Luther en Calvijn de beste vrienden zijn. Hier op aarde hadden zij het moeilijk met elkaar. Luther zei: "Naar de hel met die sacramentist". Het kan ook dat hij dat van Zwingli zei, maar in ieder geval, ze lagen nogal een eind uit elkaar. Luthers en Gereformeerden hebben elkaar nog vervolgd.

Maar laten we het dan zo zeggen: Heb je een heimwee, heb je het verlangen, zie je het soms oplichten, dát is het, gemeenschap. Als mens tegenover mens. Het hoeft niet eens altijd bepaald te worden door man-vrouw, ouder-kind, maar heb jij in je vrouw een mens, en jij vrouw in je man de mens gevonden. Om nu eens even af te zien van allerlei dingen, aantrekkingskrachten, mannelijk-vrouwelijk en omgekeerd. Maar een mens die met jou, met mij, samen op weg is, reiziger, reisgenoten. Ook der kerk. Moet degene, die niet meer goed mee kan, blijven liggen in het gloeiende zand? Moet degene die misschien door zijn eigen gedrag zijn veldflesje leeggedronken heeft, nu maar creperen van de dorst? Dan had hij maar wat zuiniger moeten zijn met het water. Moet hij nu, omdat zijn paraplu verrot en kapot is, maar zonder lopen, omdat hij er onderweg misschien mee heeft lopen spelen? Mag hij niet onder die andere paraplu?

Kijk, dat is het wat ons nabij gebracht wordt in die gemeenschap. Daarom staat er ook: "Wat verstaat gij onder de gemeenschap der heiligen?" Want als je zegt: Wat geloof je, dat is heel mooi. Maar wij zeggen zo gauw: Nu, ik geloof het wel hoor! Weet je wel? Nee, wat verstaat gij. Hebben wij toch niet met elkaar, in alle gebrek, dat mogen ervaren? Telkens weer, bij hoogtepunten en dieptepunten, dat we elkaar hartelijk liefhebben. Kinderen, geloven jullie dat ook? Dat vader en moeder en alle mensen in de kerk jullie liefhebben? Vind je dat te groot? Vind je dat te gek? Ja, niet liefhebben in de zin dat je elke zondag een vracht of een karrevracht snoepjes moet hebben of krijgen. Maar dat vader, moeder, buurman, buurvrouw, kerkeraad, dominee, noem maar op, opa: "Heere, mogen de kinderen alstublieft ook mee? Geef dat er niemand wegvalt, maar dat ze er allemaal bij mogen zijn". Geloof je dat kinderen? Dat dat zo is?

Dat de ouderen maar niet bezig zijn om hun positie te handhaven, "ik ben de baas". Maar dat ze om Christus wil zeggen: "Kom kinderen, hoort naar mij, ga mee". Want wie op de hoge God vertrouwt, heeft op geen zand gebouwd.

AMEN